2023

Time - 3 hours

Full Marks - 80

*Answer **all units** as per instructions.*
Figures in the right hand margin indicate marks.

UNITS - I & II

1. वृद्धव्याघ्रपथिककथाम् उल्लिख्य तत्रत्यां नीतिशिक्षां लिखत । [15

अथवा

गृध्रविडालयोः कथां नीतिसहितं वर्णयत ।

2. त्रयाणां संक्षिप्तमुत्तरं लिखत । [5 × 3

(क) कीदृशं मित्रं वर्जयेत् ?

(ख) कानि जीवलोकस्य षट् सुखानि ?

(ग) प्रभाते लघुपतनक नामक वायसः किं दृष्टवान् ?

(घ) के सुदीर्घकालेऽपि न यान्ति विक्रियाम् ?

(ङ) भक्ष्यभक्षकयोः प्रीतिर्विपत्तेः कारणं कथं भवति ?

3. अधोलिखितेषु केषांचित् पंचानां शब्दानां रूपाणि लिखत । [2 × 5

(क) साधु – प्रथमाबहुवचने

(ख) पितृ – तृतीया बहुवचने

(ग) नदी – पंचमी एकवचने

(घ) मातृ – द्वितीया बहुवचने

(ङ) वारि – तृतीया एकवचने

(च) देव – तृतीया बहुवचने

(छ) अस्मद् – सप्तमी एकवचने

UNITS - III & IV

4. युधिष्ठिरस्य सर्वे भ्रातरः कथं जीविताः आलोचयत । [15

अथवा

धर्मपुत्रः युधिष्ठिरः कथं विललाप ?

5. सप्रसङ्गं व्याख्यां कार्य्या । [8

ब्रह्मादित्यमुन्नयति देवास्तस्याभितश्चराः ।
धर्मश्चास्तं नयति च सत्ये च प्रतितिष्ठति ।।

अथवा

धर्मज्ञः पण्डितो ज्ञेयो नास्तिको मूर्ख उच्यते ।
कामः संसारहेतुश्च हृत्तापो मत्सरः स्मृतः ।।

UNIT - V

6. स्वमातृभाषया अनुवादः कार्यः । [7

यक्षोऽहमस्मि भद्रं ते नास्मि पक्षी जलेचरः ।
मयैते निहताः सर्वे भ्रातरस्ते महौजसः ।। ३६

अथवा

मृतो दरिद्रः पुरोषो मृतं राष्ट्रमराजकम् ।
मृतमश्रोत्रियं श्राद्धं मृतो यज्ञस्त्वदक्षिणः ।। ८४

7. अधोलिखितेषु केषांचित् पंचानां धातुनां रूपाणि लिखत । [2 × 5

(क) पठ् – लटि मध्यमपुरुष द्विवचने

(ख) पा – लोटि मध्यमपुरुष एकवचने

(ग) श्रु – लङि मध्यमपुरुष एकवचने

(घ) सेव् – लटि प्रथमपुरुष वहुवचने

(ङ) नी – लृटि उत्तमपुरष एकवचने

(च) हन् – लटि प्रथमपुरुष बहुवचने

(छ) दा – लोटि मध्यमपुरुष एकवचने